

การพัฒนาแบบการจัดการทางกายภาพบำบัดแบบบูรณาการเพื่อป้องกันภาวะปอดแฟบ
ในระยะพักฟื้นหลังการผ่าตัด โรงพยาบาลราชสีไศล

อรรวรรณ วิทยาการ วทบ.

บทคัดย่อ

บทนำ ภาวะปอดแฟบ (Lung atelectasis) เป็นภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นได้ทั้งในระหว่างและหลังการผ่าตัด ส่งผลให้การแลกเปลี่ยนก๊าซและกลไกการหายใจบกพร่อง ซึ่งในรายที่มีความรุนแรงอาจนำไปสู่ภาวะหายใจล้มเหลว หลังผ่าตัด ปอดอักเสบ และผลลัพธ์ทางคลินิกที่ไม่พึงประสงค์ จากข้อมูลสถิติการผ่าตัดของโรงพยาบาลราชสีไศลมี แนวโน้มเพิ่มขึ้น และพบอุบัติการณ์การเกิดภาวะปอดแฟบหลังผ่าตัดในโรงพยาบาล การฟื้นฟูสมรรถภาพปอดด้วยการจัดการทางกายภาพบำบัดแบบบูรณาการจึงมีบทบาทสำคัญในการป้องกันภาวะปอดแฟบและช่วยลดระยะเวลา การนอนรักษาในโรงพยาบาล

วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาประสิทธิผลการจัดการทางกายภาพบำบัดแบบบูรณาการในการป้องกันภาวะปอด แฟบและลดระยะเวลาในโรงพยาบาลของผู้ป่วยในระยะพักฟื้นหลังการผ่าตัด โรงพยาบาลราชสีไศล

รูปแบบการวิจัย เป็นการศึกษาแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and development) โดยคัดเลือกผู้ป่วยที่ จำเป็นต้องนอนโรงพยาบาล เพื่อรับการผ่าตัดการผ่าตัด 3 รูปแบบ ได้แก่ Appendectomy, Colonoscopy และ Herniorrhaphy ที่สามารถเข้าใจและปฏิบัติตามคำบอกได้จำนวน 30 คน เก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือน ตุลาคม 68 - เมษายน 69 โดยใช้รูปแบบการจัดการทางกายภาพบำบัดแบบบูรณาการตามแผนการดูแล ร่วมกับการ ใช้ Tri flow เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการทำงานของปอดในระยะพักฟื้นหลังการผ่าตัด และประเมินผลของ ระยะเวลาการนอนโรงพยาบาล (Length of Stay) ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ โดยใช้ Paired sample t-test กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value} < 0.05$

ผลการวิจัย พบว่าผู้ป่วยที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.33 มีอายุเฉลี่ย 60.03 ปี ในส่วนของการฟื้นฟูสมรรถภาพปอดด้วยการจัดการทางกายภาพบำบัดแบบบูรณาการ พบค่าเฉลี่ยของ ประสิทธิภาพปอดในวันแรกหลังการผ่าตัด = 376.67 มิลลิลิตร และวันสุดท้ายก่อนจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล = 1086.67 มิลลิลิตร และเมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพปอดก่อนและหลังการจัดการทางกายภาพบำบัดแบบบูรณา การ พบว่ามีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น = 710 มิลลิลิตร และเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ (95%CI: 655.09-764.90, $p\text{-value} < 0.000$) อีกทั้งระยะเวลาการนอนโรงพยาบาลเฉลี่ยของผู้ป่วย ทั้ง 3 รูปแบบ ได้แก่ Appendectomy, Colonoscopy และ Herniorrhaphy = 3.7 วัน 3.2 วัน และ 5 วันตามลำดับ แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มระยะเวลาใน การนอนโรงพยาบาลและจำนวนการเกิดภาวะปอดแฟบลดลง

สรุปและข้อเสนอแนะ การจัดการทางกายภาพบำบัดแบบบูรณาการสามารถช่วยฟื้นฟูสมรรถภาพปอด ป้องกัน ภาวะปอดแฟบและลดระยะเวลาที่นอนรักษาตัวในโรงพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ ภาวะปอดแฟบ, การจัดการทางกายภาพบำบัดแบบบูรณาการ

*โรงพยาบาลราชสีไศล จังหวัดศรีสะเกษ